

FACULTY OF
EDUCATIONAL
SCIENCES
University of Lodz

Międzynarodowe programy kształcenia jako zadanie dla instytucji kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli

dr Marcin Rojek

VI MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA
SPOŁECZNO-PRAWNE ASPEKTY OPIEKI I WYCHOWANIA W XXI
WIEKU. WYZWANIA, ZAGROŻENIA, NADZIEJE.

Międzynarodowe programy kształcenia – charakterystyka i specyfika

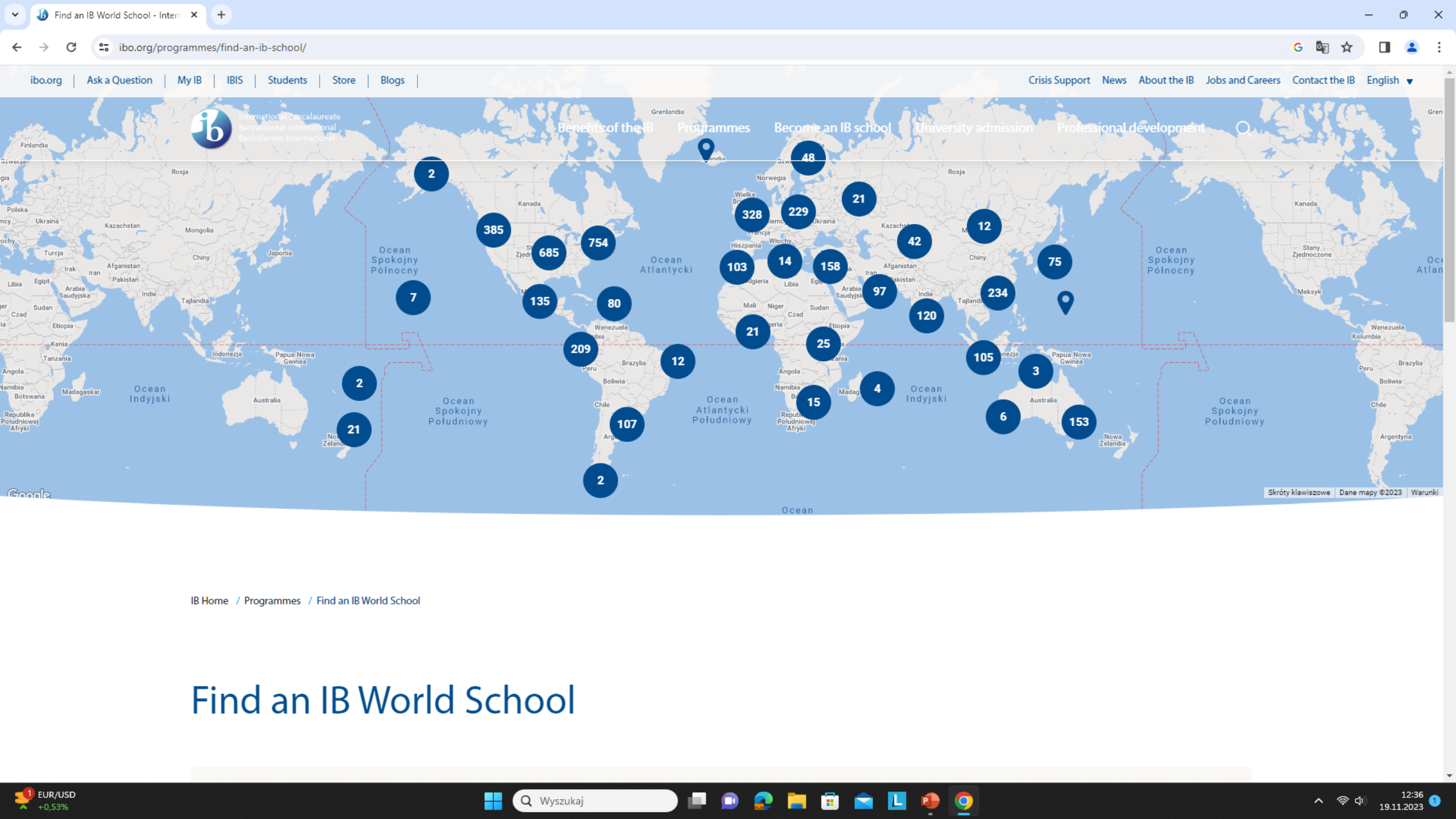

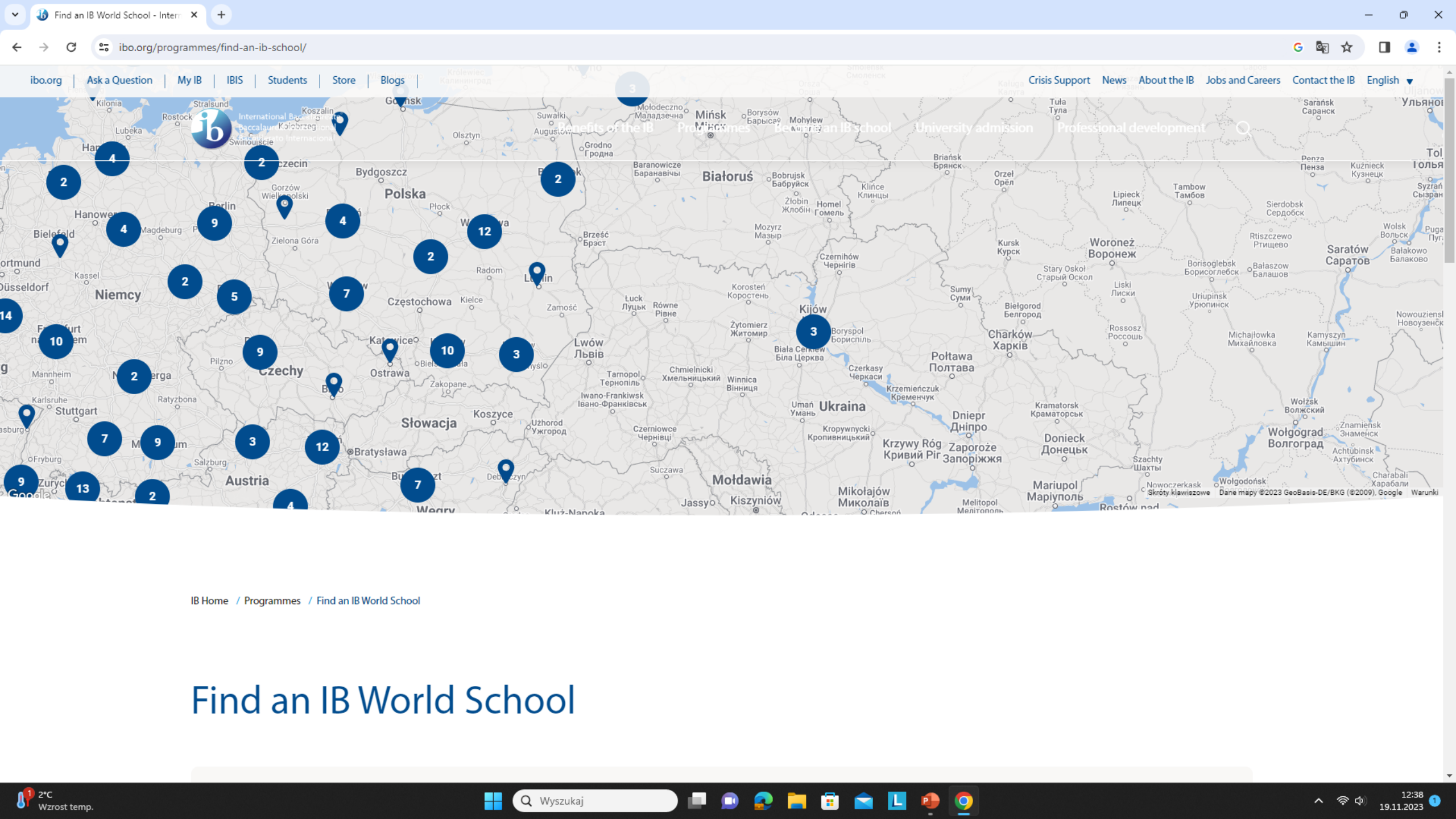
Badania nad międzynarodowymi programami kształcenia prowadzone były dotychczas głównie zagranicą i na przykładzie uczniów lub absolwentów (Doherty, Shield, 2012; Edwards, Underwood, 2012; Lee i in., 2014; Maire, 2021; Outhwaite, Ferri, 2017; Resnik, 2014; Czyżyk, Weinstein, 2008; Tarc, 2009; Teokas, 2013; Wrighta, Lee, 2020).

Międzynarodowe programy kształcenia są wdrażane i rozwijane niezależnie od systemów rządowych i krajowych, w oparciu o praktyki wynikające ze wzajemnej współpracy nauczycieli na szczeblu szkolnym, krajowym i międzynarodowym.

Trzy najpopularniejsze programy międzynarodowe to:

- **International Baccalaureate (IB)**. Obejmuje on program dla klas podstawowych (*Primary Years Programme*), program szkoły średniej (*Middle Years Programme*), program dyplomowy (*Diploma Programme*) i program związany z karierą zawodową (*Career-related Programme*). Szkoły uzyskują status szkoły IB poprzez proces akredytacji trwający od 2 do 3 lat. Program IB koncentruje się na indywidualnych potrzebach każdego ucznia oraz rozwija krytyczne myślenie i poczucie odpowiedzialności. Według International Baccalaureate Organization obecnie jest na świecie ok. 5000 szkół IB, a program ten jest realizowany w ponad 140 krajach.
- **Advanced Placement (AP)** opracowany przez College Board – amerykańską organizację zrzeszającą szkoły w Stanach Zjednoczonych. Program AP jest przeznaczony dla uczniów szkół ponadgimnazjalnych i pozwala im zdobyć konkretną wiedzę w różnych dziedzinach. Obecnie studenci mają do wyboru 38 przedmiotów. Kształcenie dotyczy określonej dyscypliny naukowej i kończy się egzaminem.
- **International General Certificate of Secondary Education (IGCSE)**. Został on opracowany ponad 30 lata temu przez University of Cambridge International Examinations. Jest to uznany na świecie program edukacyjny dla uczniów w wieku od 14 do 16 lat. IGCSE oferuje ponad 70 przedmiotów. Kształcenie dotyczy 5 – 6 przedmiotów, każdy przedmiot jest certyfikowany oddzielnie, ale program wdrażany jest w całości. Szkoły mogą go łączyć z elementami krajowych programów kształcenia. IGCSE kładzie nacisk na budowaniu wiedzy merytorycznej, ale także na rozwijaniu umiejętności krytycznego myślenia, niezależnych dociekań, rozwiązywania problemów i współpracy. Dzięki holistycznemu podejściu do kształcenia, program IGCSE dobrze przygotowuje uczniów do specyfiki kształcenia na poziomie uniwersyteckim.

Specyfika pracy nauczycieli realizujących międzynarodowe programy kształcenia

- Przedmioty nie nazywają się tak samo jak w programach krajowych (np. *Theory of knowledge*)
- Nie ma podręczników
- Nie ma precyzyjnie określonych treści (podstawy programowej), a są cele do osiągnięcia
- Nauczyciele z różnych części świata wzajemnie się wspierają, kontrolują i uczą
- Wymagana jest mobilność (międzynarodowa)
- Hierarcha wśród nauczycieli
- Lekcja odbywają się po angielsku

Międzynarodowe programy kształcenia jako wyzwanie

- Polski system kształcenia nauczycieli (na uczelniach) i doskonalenia zawodowego nie uwzględnia specyfiki pracy w międzynarodowych programach kształcenia
  - nauczyciele po studiach nauczycielskich nie czują się przygotowani do pracy w międzynarodowych programach
  - nie ma oferty szkoleń, studiów podyplomowych, kursów dedykowanych tym nauczycielom
  - nie jest to sytuacja korzystna w perspektywie rosnącego społecznego zainteresowania tym programami
- Nie jest konieczne powoływanie odrębnych studiów lub instytucji, ale uwzględnienie w obecnie istniejących programach kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli wiedzy, umiejętności i kompetencji potrzebnych do pracy w międzynarodowych programach
  - z powodu braku badań w tym obszarze nie do końca wiadomo jaka wiedza, umiejętności i kompetencje miałyby to być
- „Odczarowanie” międzynarodowych programów kształcenia
  - zdarza się, że jest to (tylko) biznes, zdarzają się problemy wychowawcze takie same (a może i większe) jak w programach krajowych

Dziękuję za uwagę